

ارزیابی نقش دهیاری ها در فرآیند توسعه پایدار روستایی (مطالعه موردی: دهستان گلاب شهرستان کاشان)

□ حمید برقی^۱، محسن شایان^{۲*}، اکرم جلایی^۳، سعیده رشیدی^۴

چکیده

دهیاری ها، نهادهای هستند که طی چند سال اخیر به منظور اداره امور عمومی روستاها در عرصه نظام مدیریت روستایی کشور مطرح شده اند. هدف پژوهش حاضر بررسی عملکرد دهیاران در توسعه پایدار روستایی در زمینه های اقتصادی، کشاورزی، اجتماعی و کالبدی-زیست محیطی است. تحقیق حاضر به لحاظ هدف کاربردی و به لحاظ روش انجام کار، توصیفی-تحلیلی است. جامعه آماری تحقیق را تمام سرپرستان خانوارهای روستایی شهرستان (۷۹۲۷ نفر) و کارشناسان مربوطه تشکیل می دهد که از میان گروه اول حجم نمونه ای با استفاده از فرمول کوکران به تعداد ۳۰۴ پرسشنامه به صورت تصادفی ساده و از بین کارشناسان حجم نمونه ای به تعداد ۳۰ پرسشنامه (بصورت تخمین شخصی) تکمیل شده است. برای تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون تی تک نمونه ای و تاپسیس فازی استفاده شده است و همچنین وزن شاخص های مختلف با استفاده از تحلیل سلسله مراتبی فازی بدست آمده است. نتایج یافته ها بر طبق آزمون تی زوجی نشان می دهد که از نظر مردم عادی عملکرد دهیاری ها در هر سه شاخص اجتماعی، کالبدی - زیست محیطی و کشاورزی مثبت و معنی دار می باشد که بیشترین عملکرد مثبت دهیاری ها در شاخص اجتماعی بوده است. همچنین نتایج یافته ها بر طبق تکنیک تاپسیس فازی نشان می دهد که قبل از تشکیل دهیاری ها از میان ۸ روستای دهستان گلاب، روستای ویدوح با امتیاز ۰/۸۵۵ در رتبه

^۱ - دانشیار و عضو هیات علمی برنامه ریزی روستایی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

^۲ - دانشجوی دکتری برنامه ریزی روستایی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

Email: mshzarindasht@yahoo.com

شماره تماس: ۰۹۱۷۶۷۸۳۸۷۲

^۳ - کارشناس ارشد برنامه ریزی روستایی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

^۴ - کارشناس ارشد برنامه ریزی روستایی، دانشگاه شهید بهشتی تهران، تهران، ایران

اول و روستای تجربه با امتیاز ۰/۲۲۱ در رتبه آخر قرار گرفته است. در بعداز تشکیل دهیاری، روستای آرنجن این بار با امتیاز ۰/۹۸۶ در رتبه اول و روستای تجربه با امتیاز ۰/۰۹۱ در رتبه آخر قرار گرفته است.

واژگان کلیدی: توسعه روستایی، توسعه پایدار، مدیریت روستایی، شهرستان کاشان.

مقدمه

توسعه پایدار مفهومی جدید با دورنمای متنوع برای نواحی شهری و روستایی است که برای تحقق آن، باید بخش های اجتماعی- فرهنگی، اقتصادی و سیاسی یک کشور به موازات یکدیگر توسعه پیدا کنند، زیرا فرایند توسعه از طریق اجرای برنامه ها و پروژه ها در بخش های یاد شده امکان پذیر است (شاهرخی ساردو و همکاران، ۱۳۹۵: ۹۴). امروزه، توجه به توسعه پایدار روستایی و همچنین، توجه به ساختار مدیریت روستایی از محورهای اساسی در تحلیل مسائل روستایی است. (برقی و قنبری، ۱۳۹۶: ۱۰۴). مدیریت محلی باید، درک توسعه محلی، بروز ابتکارها، جمع گرایی و مشارکت در امور را آموزش دهد و عامل تحلیل مشکلات اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی فضاها را روستایی شود (تقدیسی و همکاران، ۱۳۹۰: ۱۵۸). انتخاب و گزینش مدیریت در سطح محلی شباهت زیادی به انتخاب مدیریت در سطح شهری و ملی دارد (داگلاس و کارننز^۱، ۲۰۱۲: ۳). اما به توجه به شرایط جدید عصر حاضر، راهبرد نوین و نوگرایی مدیریت روستایی باید به سمت و سوی مشارکتی و محلی بودن باشد؛ و به این نکته مهم توجه کند که دستیابی به توسعه پایدار منوط به افزایش ظرفیت های مردم در تمام امور است (محمدی و عبدالهی، ۱۳۹۵: ۴۱). هدف مدیریت روستایی دستیابی به توسعه و به دنبال آن توسعه پایدار است. پس مدیریت روستایی داری نقاط مشترکی با اهداف توسعه روستایی و توسعه پایدار است (برقی و محمود صالحی، ۱۳۹۳: ۲۱۱). آینده مدیریت جدید روستایی متکی بر ظرفیت های جوامع محلی با اداره و کنترل دقیق مکان و بهره وری از منابع موجود می باشد (لطفی و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۶۶). نظام مدیریت روستایی ایران طی سالیان طولانی به لحاظ ساختارهای اجتماعی، تحولات و

^۱ - Douglas and Carnens

دگرگونی‌هایی داشته و متأسفانه خلاء مدیریت کارآمد و اصولی در روستاها در تمامی این ادوار به خصوص تا سال ۱۳۴۰ مشکلات عدیده‌ای را برای روستائیان ایجاد نموده است. به دلیل این نابسامانی‌ها در سال ۱۳۷۷ قانون تاسیس دهیاری‌های خودکفا در روستاهای کشور به تصویب رسید. دهیاری‌ها به میزان زیادی نیاز به رضایت و اعتماد جامعه روستایی دارند تا بتوانند مشارکت مردم را در پیشبرد برنامه‌ها از یک سو و ثبات‌پایداری را در اعمال مدیریت روستایی از سوی دیگر بدست آورند (کوهستانی، ۱۳۹۵: ۲۲۲). رضایت مردم از دهیاری، نقش مهمی در موفقیت سازمان مذکور در دست‌یابی به اهداف خود دارد. روستائینی که از دهیاری رضایت داشته باشند با اطمینان بیشتری وظایف شهروندی‌شان؛ مانند پرداخت عوارض و مشارکت در برنامه‌های عمومی را انجام می‌دهند (پور رمضان و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۳۲). در رابطه با دهیاری‌ها و مدیریت روستایی مطالعات متعددی همچون پژوهش قاسمی نرگسی و همکاران (۱۳۹۶)، برقی و قنبری (۱۳۹۶)، شاه‌رخ‌ساردو و همکاران (۱۳۹۵)، کوهستانی (۱۳۹۵)، محمدی و بیان (۱۳۹۵)، هاشمی و همکاران (۱۳۹۰)، رشیدپور و همکاران (۲۰۱۱)، ابراهیم (۲۰۱۰)، هایگ و دیمز (۲۰۰۷) صورت گرفته است ولی در محدوده مورد مطالعه تاکنون پژوهشی در این رابطه صورت نگرفته است.

از آنجاکه فقدان مدیریتی کارآمد و توانا در روستا، مسائل مهمی همچون مسئله مشارکت روستائیان در طرح‌های عمرانی و خدماتی، مراقبت از اماکن عمومی تأسیس شده در روستاها و کمک‌های مالی روستائیان به طرح‌های روستایی دچار وقفه و رکود شده و... نوعی بلا تکلیفی و بی‌برنامگی در روستا وجود خواهد آمد و از طرفی مسئله ارتباط روستائیان با نهادها و ادارات دولتی و اداره عمومی روستاها لاینحل باقی خواهد ماند و کسی مسئولیت این چنین اموری را نخواهد پذیرفت. با توجه به چنین کارکردهای مهمی که مدیریت روستایی به رهبری شورای اسلامی و همکاری اجرایی دهیار بر عهده دارد، بی‌توجهی به آن عواقب بسیار سنگینی برای روستاها و به تبع آن در

کشور در پی خواهد داشت. دهستان گلاب کاشان دارای ۸ روستا و ۶۰۷۱ نفر جمعیت روستایی و ۸ دهیاری و شورای اسلامی می‌باشد و دهیاری‌ها به‌عنوان سازمانی که اداره امور روستا را بر عهده دارند بررسی عملکرد آن‌ها ضروری به نظر می‌آید. این تحقیق به بررسی عملکرد دهیاری‌ها در توسعه روستایی طبق شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی، کالبدی-زیست محیطی، کشاورزی از نظر مردم روستا می‌پردازد و در پی پاسخگویی به این سوال است که نقش دهیاری‌ها در توسعه پایدار روستایی چگونه است؟

مدیریت روستایی، در واقع، فرایند سازماندهی و هدایت جامعه و محیط روستایی از طریق شکل دادن به سازمان‌ها و نهادهاست (برقی و قنبری، ۱۳۹۶: ۱۰۸). مدیریت روستایی نوعی استفاده‌ی جامع، مولد و یکپارچه از سرمایه‌های اجتماعی، طبیعی و مالی در مقیاس‌های زمانی و جغرافیایی است (والکر^۱، ۲۰۱۰: ۱۱۳). اهداف مدیریت روستایی ایجاد رابطه منطقی و تنظیم شده بین انسان و محیط برای رسیدن به رضایتمندی در زندگی مردم نواحی روستایی است که در راس آن وجود عنصری برای برنامه‌ریزی آینده و اداره امور کنونی روستا ضروری است و این عنصر باید از طریق همکاری متعادل و فعال نیروهای بیرونی (دولت و بازار) و درونی (مردم محلی، تشکل‌ها و سازمان‌های محلی) صورت‌گیرد (خانی و خدادادی، ۱۳۹۴: ۱۴). به‌طور کلی مدیریت روستایی به معنی برنامه‌ریزی برای روستا، سازماندهی و اقدامات توسعه‌ای و هماهنگی نظارت بر اقدامات انجام شده است (برقی و محمود صالحی، ۱۳۹۳: ۲۱۴). سازمانهای محلی، از جمله انواع سازمان‌ها هستند که بر اثر تحول در شیوه‌های مدیریتی به آنها توجه شده است (پور رمضان، ۱۳۹۵: ۷۶۸). دهیاری‌ها به‌عنوان یک نهاد محلی، رابط میان نهادهای دولتی و مردمی، بازوی اجرایی شوراهای اسلامی در نظام مدیریت نوین روستایی، ارائه‌کننده بسیاری از خدمات و تسهیلات عمومی و رفاهی، تقویت‌کننده روند توسعه اجتماعی و فرهنگی، بسترساز شهرهای آینده و کنترل‌کننده روند مهاجرت از روستا به شهرها، حافظ امکانات زیربنایی احداث شده در نواحی روستایی و

^۱ - walker

تقویت کننده روند توسعه کشاورزی می باشند(الله پناه و همکاران، ۱۳۹۴: ۱۶). وجود شوراها و دهیاری ها به عنوان نهاد مشارکتی و مردمی در سطح روستاها که در واقع حلقه ی اتصال میان مردم و نهادها و دست اندرکاران اجرایی دولت است، می تواند نقش مهمی در فرآیند توسعه روستایی داشته باشد(شمس الدینی، ۱۳۹۵: ۲۰۲). نقش کارکردی دهیاری ها عبارت است از: انجام اقدامات و فعالیت هایی که در راستای تحقق اهداف کلان مدیریت نوین روستایی و بهبود شرایط زندگی روستاییان صورت می گیرد(دربان آستانه، ۱۳۹۴: ۱۴۶).

امروزه با توجه به تغییر شرایط و مقتضیات زمانی روش های سنتی مدیریت برای اداره امور و توسعه روستایی کار ساز نیستند(آکوسینیونه^۱، ۲۰۱۴: ۱۰۹). به طوری که بیشتر صاحب نظران توسعه نیز می دانند دستیابی به توسعه پایدار، بدون مشارکت روستاییان میسر نیست (دانشور عامری، ۱۳۹۵: ۴۹۴). در نگرش جدید توسعه، هویت محلی زیر بنای مدیریت محلی و مدیریت محلی ابزار اصلی توسعه پایدار روستایی به شمار می روند(رحمانی فضلی، ۱۳۹۳: ۴۴). توسعه پایدار الگو و پارادایمی در زمینه های مختلف در سطح جهان است(علوی و همکاران، ۱۳۹۶: ۲۱). پایداری از کلمه (Sustenere) به معنی زنده نگه داشتن آمده است و بر حمایت یا دوام بلند مدت دلالت می کند(هدایتی مقدم و همکاران، ۱۳۹۴: ۹۸). توسعه پایدار رویکردی نوین در برنامه ریزی و توسعه روستایی محسوب می شود. اما دار حال حاضر، سهم زیادی از چالش های توسعه مربوط به عرصه های روستایی است(لطیفه و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۴۴). عوامل گوناگون همچون عوامل محیطی، نارسایی های اجتماعی، اقتصادی و مسائل نهادی- سازمانی براین ناپایداری موثرند^۲ گوانینگ و استفان^۲، ۲۰۱۱: ۲). مفهوم توسعه و توسعه پایدار و پایداری، تاکنون از دیدگاه های مختلف تعریف شده است (وینوگراد و فارو، ۲۰۱۰: ۲۳۲). در یک تعریف، توسعه پایدار، فرآیند کاستن از آسیب پذیری ها و

^۱ - Atkociuniene

^۲ - Guangning and Stephan

افزایش ظرفیت های محلی تعریف شده است (ریاحی و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۵۸). در گزارش برانتدلند توسعه پایدار عبارت است از توسعه ای که نیازهای نسل کنونی را برطرف کند بی آن که، توانایی های نسل آینده برای برآوردن نیازهای خود به مخاطره اندازد (دووراکوا و زبککوا^۱، ۲۰۱۳: ۶۸۸). عده ای آن را رویکردی جامع به بهبودبخشی کیفیت زندگی انسانها در جهت تحقق رفاه اقتصادی، اجتماعی و محیطی سکونتگاههای انسانی می دانند (پورطاهری، ۲۰۱۰: ۳). عده ای دیگر آن را فرایندی جهت نگرش آینده نگر و جامع و رضایت مندی پیوسته از طریق شناخت روابط میان انسان ها، انسان ها و محیط زیست و میان اجزای محیط زیست و مداخله عقلانی جهت بهبود این روابط، به کارگیری تلفیقی تکنولوژی جدید، دانش بومی و تأکید بر حقوق آحاد بشر می دانند (شایان و همکاران، ۲۰۱۱: ۱۰۳). یکی از مهمترین محورهای توسعه پایدار، توسعه پایدار روستایی است. (صادقی چم چگنی و همکاران، ۱۳۹۵: ۳۰). توسعه پایدار روستایی فرآیندی است که ارتقای همه جانبه حیات روستایی را از طریق زمینه سازی و ترغیب فعالیت های همساز با قابلیتها و تنگناهای محیطی به مفهوم عام آن مورد تأکید قرار می دهد. (رحمانی فضلی، ۱۳۹۶: ۱۳۴).

روش تحقیق

تحقیق حاضر به لحاظ هدف کاربردی و به لحاظ روش انجام کار، توصیفی - تحلیلی است. جامعه آماری تحقیق را تمام سرپرستان خانوارهای روستایی شهرستان (۷۹۲۷ نفر) و کارشناسان مربوطه تشکیل می دهد که از میان گروه اول حجم نمونه ای با استفاده از فرمول کوکران به تعداد ۳۰۴ پرسشنامه به صورت تصادفی ساده و از بین کارشناسان حجم نمونه ای به تعداد ۳۰ پرسشنامه (بصورت تخمین شخصی) تکمیل شده است. برای تعیین پایایی پژوهش از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است. میزان آلفای محاسبه شده ۷۹/۵ است. در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون تی زوجی و تکنیک تاپسیس فازی (FTOPSIS) و برای وزن دهی شاخص ها از تحلیل سلسله

^۱ - Dvorakova and Zborkova

مراتبی فازی (FAHP) استفاده شده است. شاخص‌ها و مؤلفه‌های این تحقیق در ابعاد اجتماعی، کالبدی و زیست‌محیطی و کشاورزی دسته‌بندی شده است. برای بررسی بعد اجتماعی ۱۳ گویه، بعد کالبدی و زیست‌محیطی ۲۰ گویه و بعد کشاورزی ۸ گویه (هدایتی مقدم و همکاران، ۱۳۹۴؛ الله پناه و همکاران، ۱۳۹۵؛ دانشور عامری و همکاران، ۱۳۹۵) در نظر گرفته شده است.

جدول ۱. تعداد جمعیت و حجم نمونه روستاهای مورد مطالعه

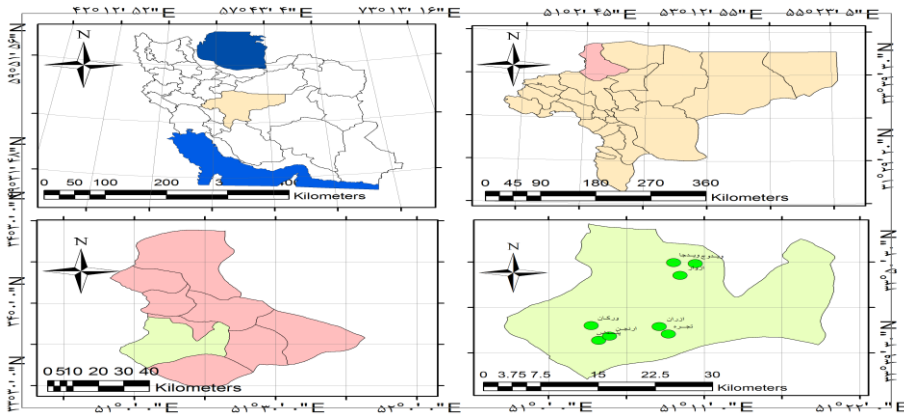
ردیف	نام روستا	جمعیت	درصد جمعیت در جامعه و نمونه	تعداد نمونه
۱	آزران	۷۸۹	۱۸,۲۴	۵۷
۲	آرنجن	۹۸	۲,۲۷	۷
۳	ازوار	۶۸۶	۱۵,۸۶	۴۹
۴	پنداس	۱۱۱	۲,۵۷	۸
۵	تجره	۲۳۸	۵,۵۰	۱۷
۶	ویدوج	۱۰۶۰	۲۴,۵۰	۷۶
۷	ویدوجا	۸۸۶	۲۰,۴۸	۶۳
۸	ورکان	۴۵۸	۱۰,۵۹	۳۳
	مجموع	۴۳۲۶	۱۰۰,۰۰	۳۱۰

منبع: فرمانداری شهرستان کاشان و یافته‌های تحقیق، ۱۳۹۶

معرفی منطقه مورد مطالعه

بخش برزک از بخش‌های تابع شهرستان کاشان در شمال استان اصفهان است. طول جغرافیایی آن ۵۱ درجه و ۱۳ دقیقه شرقی و بخش برزک از بخش‌های تابع شهرستان کاشان در شمال استان اصفهان است. طول جغرافیایی آن ۵۱ درجه و ۱۳ دقیقه شرقی و عرض جغرافیایی ۳۳ درجه و ۴۷ دقیقه شمالی است. جمعیت آن بالغ بر ۱۶۰۰۰ نفر می‌باشد و دارای یک شهر به اسم برزک و دو دهستان به نام‌های دهستان بابا افضل و دهستان گلاب می‌باشد. تعداد ۱۱ روستا در این بخش وجود دارد که سه روستای مرق و سادیان و نابر جز دهستان بابا افضل می‌باشد و روستاهای ویدوج، ویدوجا، آزران، ازوار، پنداس، تجره، آرنجن و ورکان جز دهستان گلاب می‌باشند. این بخش در جنوب

غربی کاشان و در یک منطقه کوهستانی در دامنه کوه‌های کرکس در فاصله حدوداً ۴۵ کیلومتری کاشان قرار دارد که از یک طرف به آزادراه اصفهان - تهران و از سمت دیگر به اتوبان کاشان - قم ختم می‌شود (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۵).

شکل ۲. موقعیت روستاهای دهستان گلاب منبع: نقشه پایه از فرمانداری شهرستان کاشان، ۱۳۹۶

تجزیه و تحلیل داده ها

بر طبق جدول شماره ۲، ۲۹۱ نفر از پاسخ دهندگان مرد و ۱۳ نفر از آنها زن می باشند که به ترتیب ۹۵/۸ درصد و ۴/۲ درصد از پاسخ دهندگان را تشکیل می دهند. بیشتر پاسخ دهندگان بین ۳۰ تا ۴۰ سال سن داشته اند که ۵۶/۸ درصد از فراوانی را به خود اختصاص داده است. میزان تحصیلات پاسخ دهندگان نشان می دهد که سواد بیشتر آنها در حد راهنمایی می باشد که از مجموع، ۷۷ نفر یا ۲۵/۲ درصد در سطح از فراوانی را تشکیل می دهند. ۲۸۹ نفر از پاسخ دهندگان متاهل و ۱۵ نفر نیز مجرد می باشند. ۹۷/۳ درصد از پاسخ دهندگان شغل آزاد داشته اند و مابقی که ۹ نفر می باشند بیکار بوده اند.

عملکرد دهیاری ها بر اساس نظرات مردم

برای اینکه بتوانیم عملکرد دهیاران را بر اساس نظرات مردم بررسی کنیم بوسیله پرسشنامه در رابطه با عملکرد متغیرهای اجتماعی، کالبدی - زیست محیطی و کشاورزی از مردم در قبل و بعد از تشکیل دهیاری ها (۱۳۷۷) پرسیده و بوسیله آزمون تی زوجی به مقایسه آنها پرداخته شده است. نتایج بدست آمده در جدول های ۲ تا ۴

قابل مشاهده می‌باشد. از جدول شماره ۲، می‌توان به تفاوت شاخص اجتماعی در قبل و بعد از تشکیل دهیاری‌ها به خوبی پی برد. میانگین قبل از تشکیل دهیاری ۱/۵۲ می‌باشد که این مقدار برای بعد از تشکیل دهیاری ۲/۱۲ است که حدود ۰/۶۱ برابر افزایش را نشان می‌دهد. بیشترین میزان تغییرات مربوط به گویه دسترسی به سوخت و انرژی به مقدار ۲/۵۲ و کمترین میزان تغییرات مربوط به گویه وجود صندوق قرض الحسنه و خیریه در روستا با مقدار ۰/۲۲- است. در این شاخص از مجموع ۱۳ گویه تنها ۲ گویه میانگین آن‌ها نسبت به قبل از تشکیل دهیاری کمتر شده است که گویه‌های وجود صندوق قرض الحسنه و خیریه و کیفیت خدمات تجاری در روستا می‌باشد. جدول شماره ۳ وضعیت بقیه گویه‌ها را نشان می‌دهد.

جدول ۲. میانگین گویه‌های شاخص اجتماعی در قبل و بعد از تشکیل دهیاری

ردیف	گویه‌های اجتماعی	قبل دهیاری	بعد دهیاری	تغییر وضعیت
۱	تعداد فضاهای آموزشی در روستا	۱/۴۸	۲/۲۷	۰/۷۹
۲	تعداد مراکز تفریحی در روستا	۱/۴۸	۱/۶۶	۰/۱۸
۳	کیفیت و سطح بهداشت و نظافت در روستا	۱/۵۵	۲/۰۹	۰/۵۴
۴	کیفیت خدمات اداری در روستا	۱/۵۴	۱/۹۳	۰/۳۹
۵	کیفیت خدمات تجاری در روستا	۱/۵	۱/۳۷	-۰/۱۳
۶	کیفیت دسترسی مردم به آرد و نان مرغوب	۱/۵۵	۲/۸۴	۰/۲۹
۷	وجود صندوق قرض الحسنه و خیریه در روستا	۱/۵۲	۱/۳	-۰/۲۲
۸	معرفی خانواده‌های بی‌بضاعت روستا به سازمان‌های امدادی	۱/۵۱	۱/۵۹	۰/۰۸
۹	کاهش میزان اختلافات محلی در روستا	۱/۵۵	۱/۶۱	۰/۰۶
۱۰	رضایت از زندگی در روستا	۱/۴۶	۲/۵	۱/۰۴
۱۱	کیفیت خدمات ارتباطی (تلفن) در روستا	۱/۶۳	۲/۵۹	۰/۹۶
۱۲	کیفیت پست در روستا	۱/۵۲	۱/۹۳	۰/۴۱
۱۳	دسترسی به سوخت و انرژی	۱/۴۳	۳/۹۵	۲/۵۲
	میانگین کل	۱/۵۲	۲/۱۲	۰/۶۱

در ادامه، این شاخص با آزمون تفاوت میانگین ها (آزمون تی زوجی) تحلیل شده که نتایج حاصله نشان می دهد (جول شماره ۳) با توجه به سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۵ می باشد فرضیه صفر مبنی بر عدم تفاوت مابین شاخص اجتماعی در قبل و بعد از تشکیل دهیاری ها رد می شود. این بدین معنی است که تفاوت بین شاخص اجتماعی قبل و بعد از تشکیل دهیاری معنادار می باشد. بر طبق حد بالا و حد پایین که هر دو مثبت می باشند می توان چنین بیان کرد عملکرد دهیاری ها در شاخص اجتماعی در روستاهای مورد مطالعه تغییرات مثبتی داشته است. میزان تغییرات میانگین این شاخص در بعد از تشکیل - دهیاری نسبت به قبل از تشکیل دهیاری معادل ۰/۶۰۸ می باشد.

جدول ۳. مقایسه وضعیت گویه های اجتماعی روستاهای مورد مطالعه قبل و بعد از تشکیل دهیاری با آزمون تی زوجی

اجتماعی	Paired Differences					t	df	Sig
	Mean	Std.Deviation	Std.Error Mean	۹۵٪ Confidence interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair ۱ bad-ghabl	۰/۶۰۸	۰/۷۳۹	۰/۲۰۵	۰/۱۶۲	۱/۰۵۵	۲/۹۷۰	۱۲	۰/۰۱۲

منبع: یافته های پژوهش، ۱۳۹۶

همانگونه که در جدول شماره ۴ مشاهده می شود از میان ۲۰ گویه تنها در ۳ گویه تغییرات منفی مشاهده می شود و در ۱۷ گویه دیگر دهیاری ها عملکردی مثبت داشته اند. بیشترین میزان تغییرات در گویه کیفیت اجرای طرح هادی روستایی با ضریب تغییرات ۰/۹۱ درصد می باشد. کمترین میزان تغییرات مثبت مربوط به گویه تلاش برای استحصال آب های زیرزمینی در روستا با ۰/۲۷- است. البته لازم به ذکر است که در دو مورد از روستاهای مورد مطالعه که نگارنده به آنها پرداخته است، اخیراً طرح هادی آنها آماده شده است به همین دلیل انتظار چندانی در مورد ایجاد و گسترش فضای سبز نمی رود. وضعیت بقیه گویه ها در جدول شماره ۴ مشاهده می شود.

جدول ۴. میانگین گویه های شاخص کالبدی-زیست محیطی در قبل و بعد از تشکیل دهیاری

منبع: یافته های پژوهش، ۱۳۹۶

ردیف	گویه های کالبدی و زیست محیطی	میانگین قبل از تشکیل دهیاری	میانگین بعد از تشکیل دهیاری	میزان تغییر وضعیت
۱	تلاش برای استحصال آب های زیرزمینی در روستا	۱/۴۶	۱/۱۹	-۰/۲۷
۲	اقدامات برای جلوگیری از تخریب خاک در روستا	۱/۴۸	۱/۲۴	-۰/۲۴
۳	لاپروبی چاه های آب در روستا	۱/۵۱	۱/۶۲	۰/۱۱
۴	کیفیت اجرای طرح هادی روستایی	۱/۵۸	۲/۴۹	۰/۹۱
۵	کیفیت دسترسی حمل و نقل عمومی در روستا	۱/۴۲	۲/۰۹	۰/۶۷
۶	ایجاد و گسترش خیابان و میداين در روستا	۱/۵۲	۲/۰۹	۰/۵۷
۷	تسطیح و توسعه معابر در روستا	۱/۴۱	۱/۷	۰/۲۹
۸	کیفیت راه های ارتباطی در روستا	۱/۴۷	۲/۰۵	۰/۵۸
۹	وسعت فضای سبز در روستا	۱/۵۱	۱/۹۱	۰/۴
۱۰	کیفیت ساخت و ساز مسکن در روستا	۱/۵۲	۲/۱۶	۰/۶۴
۱۱	کیفیت جمع آوری و دفع زباله در روستا	۱/۵۴	۱/۸۵	۰/۳۱
۱۲	کیفیت شبکه دفع فاضلاب و آب های سطحی	۱/۵۱	۲/۱۳	۰/۶۲
۱۳	کیفیت غسالخانه و گورستان در روستا	۱/۵۴	۱/۷	۰/۱۶
۱۴	اقدامات برای حفظ روستا در برابر خطرات طبیعی	۱/۵۵	۱/۷۷	۰/۲۲
۱۵	اقدامات جهت جلوگیری از شیوع بیماری های دامی	۱/۵۸	۱/۸۳	۰/۲۵
۱۶	حدود و حفظ بناها و آثار باستانی در روستا	۱/۵۵	۱/۵۲	-۰/۰۳
۱۷	کم و کیف خدمات عمومی در روستا	۱/۴۲	۱/۵۲	۰/۱
۱۸	کم و کیف آب آشامیدنی در روستا	۱/۵۳	۱/۷۵	۰/۲۲
۱۹	کم و کیف شبکه گاز روستایی	۱/۲۹	۱/۴۷	۰/۱۸
۲۰	کم و کیف بهبود مصالح ساختمانی	۰/۵۲	۰/۵۸	۰/۰۶
	میانگین	۱/۴۴	۱/۷۳	۰/۲۹

باتوجه به جدول شماره ۵ که سطح معنی داری ۰/۰۰۱ می باشد فرضیه صفر مبنی بر عدم تفاوت مابین شاخص کالبدی - زیست محیطی در قبل و بعد از تشکیل دهیاری ها رد می شود. این بدین معنی است که تفاوت بین شاخص کالبدی زیست محیطی قبل و بعد از تشکیل دهیاری معنادار می باشد. پس می توان چنین گفت که دهیاری ها باعث بهبود یافتن گویه های شاخص کالبدی - زیست محیطی در روستاهای مورد مطالعه شده اند.

جدول ۵. مقایسه وضعیت گویه های کالبدی-زیست محیطی روستاهای مورد مطالعه قبل و بعد از تشکیل دهیاری با آزمون

تی زوجی

کالبدی- زیست محیطی	Paired Differences					t	df	Sig
	Mean	Std.Deviation	Std.Error Mean	۹۵٪ Confidence interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair ۱ bad- ghabl	۰/۲۸۷	۰/۳۰۷	۰/۰۶۹	۰/۱۴۴	۰/۴۳۱	۴/۱۸۵	۱۹	۰/۰۰۱

منبع: یافته های پژوهش، ۱۳۹۶

با توجه به جدول شماره ۶ که میزان تغییرات گویه ها در دو دوره قبل و بعد از تشکیل دهیاری رانشان می دهد، مشاهده می کنیم که تمام گویه ها تغییرات مثبت داشته اند. کمترین میزان تغییرات مربوط به گویه کم و کیف سطح اراضی باغی در روستا با ۰/۱۹ است. اما بیشترین میزان تغییرات مربوط به گویه کم و کیف سطح اراضی کشاورزی با ۰/۲۵ می باشد. میانگین این شاخص در قبل از تشکیل دهیاری ۱/۵۱ و در بعد از تشکیل دهیاری معادل ۱/۷۵ می باشد که افزایشی معادل ۰/۲۴ داشته است.

جدول ۶. میانگین گویه های شاخص کشاورزی در قبل و بعد از تشکیل دهیاری

ردیف	گویه های کشاورزی	قبل از تشکیل	بعد از تشکیل	تغییر وضعیت
۱	کم و کیف سطح اراضی کشاورزی	۱/۴۲	۱/۶۷	۰/۲۵
۲	کم و کیف سطح اراضی باغی	۱/۴۶	۱/۶۵	۰/۱۹
۳	کم و کیف سطح اراضی زراعی	۱/۵۴	۱/۷۴	۰/۲۰
۴	نحوه فروش محصولات کشاورزی	۱/۴۹	۱/۸۱	۰/۳۲
۵	نحوه ی مقابله با بحران های خشکسالی	۱/۵۵	۱/۷۹	۰/۲۴
۶	تنوع محصولات کشاورزی در روستا	۱/۵۳	۱/۸۱	۰/۲۸
۷	کم و کیف توجه به تکنولوژی در بخش کشاورزی	۱/۵۵	۱/۷۶	۰/۲۱
۸	توجه به آموزش و ترویج در بخش کشاورزی	۱/۵۶	۱/۷۹	۰/۲۳
۹	میانگین	۱/۵۱	۱/۷۵	۰/۲۴

منبع: یافته های پژوهش، ۱۳۹۶

با توجه به جدول شماره ۷ که میزان تغییرات گویه ها در دو دوره قبل و بعد از تشکیل دهیاری رانشان می دهد، مشاهده می شود که سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۵ می باشد فرضیه صفر مبنی بر عدم تفاوت مابین شاخص کشاورزی در قبل و بعد از تشکیل

دهیاری ها رد می شود. این بدین معنی است که تفاوت بین شاخص کشاورزی قبل و بعد از تشکیل دهیاری معنادار می باشد.

جدول ۷. مقایسه وضعیت گویه های کشاورزی روستاهای مورد مطالعه قبل و بعد از تشکیل دهیاری با آزمون تی زوجی

کشاورزی	Paired Differences					t	df	Sig
	Mean	Std.Deviation	Std.Error Mean	۹۵٪ Confidence interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair ۱ bad-ghabl	۰/۲۴۰	۰/۰۴۳	۰/۰۱۵	۰/۲۰۴	۰/۳۷۶	۱۵/۶۳۲	۷	۰/۰۰۰

منبع: یافته های پژوهش، ۱۳۹۶

عملکرد دهیاری ها بر اساس نظرات کارشناسان

برای اینکه بتوانیم نظرات کارشناسان را در مورد عملکرد دهیاری بررسی کنیم از آنها خواسته شده است که در مورد گویه های مورد نظر برای روستاهای مورد مطالعه در قبل و بعد از تشکیل دهیاری یک امتیاز بدهند در ادامه با استفاده از تحلیل سلسله مراتبی فازی وزن گویه های مد نظر را بدست آورده و سپس با استفاده از تکنیک تاپسیس فازی رتبه هریک از روستاهای مورد مطالعه در قبل و بعد از تشکیل دهیاری بدست آمده است. جدول شما ۸ وزن هریک از شاخص ها را در قبل و بعد از تشکیل دهیاری ها نشان می دهد.

جدول ۸ وزن و ضریب اهمیت هر یک از ابعاد مورد بررسی به دست آمده به روش FAHP

کشاورزی	کالبدی-زیست محیطی	اجتماعی	وضعیت روستا
۰/۲۱۷	۰/۴۱۴	۰/۳۶۳	قبل از تشکیل دهیاری
۰/۴۵۹	۰/۲۶۶	۰/۲۷۵	بعد از تشکیل دهیاری

منبع: یافته های پژوهش، ۱۳۹۶

نتایج حاصل از جدول ۹ و تحلیل داده ها به روش تاپسیس فازی نشان می دهد که در ارتباط با وضعیت روستاهای دهستان گلاب شهرستان کاشان قبل از تشکیل دهیاری، از

میان ۸ روستا دهستان گلاب شهرستان کاشان، روستای ویدوج با امتیاز ۰/۸۵۵ در رتبه اول قرار گرفته و مطلوب‌ترین وضعیت را در میان این ۸ روستا داشته است. در مقابل روستای تجربه با امتیاز ۰/۲۲۱ در رتبه آخر قرار گرفته و نامطلوب‌ترین وضعیت را در بین روستاهای این دهستان داشته است. روستاهای آزران، ازوار، آرنجن و ویدوجا رتبه‌های دو تا پنجم در میان روستاهای دهستان گلاب شهرستان کاشان به خود اختصاص داده‌اند. جایگاه و رتبه مابقی روستاهای این دهستان در جدول ۹ قابل مشاهده است.

جدول ۹. رتبه و سطح توسعه روستاهای دهستان گلاب شهرستان کاشان قبل از تشکیل دهیاری با استفاده از تاپسیس فازی

دهیاری	ایده آل مثبت	ایده آل منفی	وزن	رتبه	سطح توسعه عملکرد
آزران	۰/۰۲۰	۰/۰۸۸	۰/۸۱۴	۲	مطلوب
آرنجن	۰/۰۱۹	۰/۰۴۱	۰/۶۸۳	۴	مطلوب
ازوار	۰/۰۱۷	۰/۰۷۵	۰/۷۸۹	۳	مطلوب
پنداس	۰/۰۶۰	۰/۰۵۰	۰/۴۳۸	۷	نیمه مطلوب
تجربه	۰/۰۷۴	۰/۰۲۱	۰/۲۲۱	۸	نامطلوب
ورکان	۰/۰۵۷	۰/۰۴۴	۰/۴۳۶	۶	نیمه مطلوب
ویدوج	۰/۰۱۳	۰/۰۷۷	۰/۸۵۵	۱	مطلوب
ویدوجا	۰/۰۳۱	۰/۰۶۴	۰/۶۷۴	۵	مطلوب

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۶

به منظور سطح‌بندی دهیاری‌های دارای سطح عملکرد، روستاهای مورد بررسی با توجه به امتیاز توسعه عملکردی که کسب نموده بودند در سه گروه همگن دارای عملکرد مطلوب، نیمه مطلوب و نامطلوب دسته‌بندی شدند. نتیجه این تحلیل حاکی از آن است که آزران، آرنجن، ازوار، ویدوج و ویدوجا در گروه روستاهای دارای عملکرد مطلوب قرار می‌گیرند. و روستای تجربه نیز با بدترین عملکرد در بین ۸ روستای مورد مطالعه، عملکرد نامطلوب را به خود اختصاص داده‌است. دو روستای باقی‌مانده نیز به ترتیبی که در جدول ۸ ملاحظه می‌گردد در دسته روستاهای دارای عملکرد نیمه مطلوب قرار می‌-

گیرند. نتایج حاصل جدول ۱۰ و از تحلیل داده‌های مربوط توسعه دهیاری‌ها به روش تاپسیس فازی نیز نشان می‌دهد که، بعد از تشکیل دهیاری‌ها از میان ۸ روستای دهستان گلاب شهرستان کاشان، دهیاری آرنجن این بار با امتیاز ۰/۹۸۶ در رتبه اول قرار گرفته و مطلوب‌ترین عملکرد را در میان این ۸ روستا از نظر توسعه عملکرد دهیاری در بین روستاها داشته و ساکنین این روستا بیشترین ابراز رضایتمندی را از عملکرد دهیاری خود در زمینه توسعه روستایشان ابراز داشته‌اند. در مقابل دهیاری روستای تجربه با امتیاز ۰/۰۹۱ در رتبه آخر قرار گرفته و از نظر بعد توسعه عملکرد دهیاری بدترین عملکرد را در بین روستاهای این دهستان داشته است و ساکنان آن کمترین رضایتمندی را در بین این روستاهای هشت گانه از عملکرد دهیاری روستای خود داشته‌اند. این بار دهیاری‌های روستاهای ازوار، ویدوج، ویدوجا و پنداس بعد از دهیاری روستای آرنجن بیشترین امتیاز توسعه را به خود اختصاص داده و در تبه‌های دو تا پنجم جای گرفته‌اند.

جدول ۱۰. رتبه و سطح توسعه روستاهای دهستان گلاب شهرستان کاشان بعد از تشکیل دهیاری با استفاده از تاپسیس فازی

دهیاری	ایده آل مثبت	ایده آل منفی	امتیاز توسعه	رتبه توسعه	سطح توسعه
آزران	۰/۰۳۰	۰/۰۴۲	۰/۴۱۷	۶	مطلوب
آرنجن	۰/۰۰۱	۰/۰۷۲	۰/۹۸۶	۱	نیمه مطلوب
ازوار	۰/۰۲۲	۰/۰۵۴	۰/۷۱۰	۲	مطلوب
پنداس	۰/۰۴۲	۰/۰۳۲	۰/۴۳۲	۵	مطلوب
تجربه	۰/۰۷۰	۰/۰۰۷	۰/۰۹۱	۸	نا مطلوب
ورکان	۰/۰۶۸	۰/۰۱۳	۰/۱۶۰	۷	نا مطلوب
ویدوج	۰/۰۲۷	۰/۰۴۵	۰/۶۲۵	۳	مطلوب
ویدوجا	۰/۰۳۹	۰/۰۵۱	۰/۵۶۷	۴	مطلوب

منبع: یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۶

در بین تمام دهیاری‌ها، دهیاری پنج روستای آزران، ازوار، پنداس، ویدوج و ویدوجا موفق شده‌اند در گروه دهیاری‌های دارای عملکرد مطلوب در بین این روستاها قرار بگیرند. دهیاری روستای تجربه و ورکان همان‌طور که پیش‌تر نیز ذکر آن رفت، بدترین عملکرد را در بین این روستاها داشته و کمترین رضایتمندی را در این زمینه به خود

اختصاص داده است و لذا به تنهایی در دسته دهیاری های دارای عملکرد نامطلوب جای می گیرد. آرنجن در دسته دهیاری های دارای عملکرد نیمه مطلوب قرار می گیرد. سطح پایین امتیازات این روستاها نشان از عدم موفقیت قابل قبول دهیاری های روستاهای تجربه- وورکان در توسعه روستایی خود دارد.

نتیجه گیری و جمع بندی

در این تحقیق به ارزیابی عملکرد دهیاری ها در توسعه پایدار روستایی پرداخته شد و هدف از ارزیابی عملکرد دهیاری ها، سنجش تأثیر مدیریت نوین روستایی در توسعه پایدار روستاها و شناسایی مهم ترین دلایل و زمینه های موفقیت دهیاری ها و شناخت نقاط قوت و ضعف عملکرد آنها است. نتایج یافته ها بر طبق آزمون تی زوجی نشان می دهد که از نظر مردم عادی عملکرد دهیاری ها در هر سه شاخص اجتماعی، کالبدی - زیست محیطی و کشاورزی مثبت و معنی دار می باشد که بیشترین عملکرد مثبت دهیاری ها در شاخص اجتماعی بوده است. همچنین نتایج یافته ها بر طبق تکنیک تاپسیس فازی نشان می دهد که قبل از تشکیل دهیاری ها از میان ۸ روستای دهستان گلاب، روستای ویدوج با امتیاز ۰/۸۵۵ در رتبه اول و روستای تجربه با امتیاز ۰/۲۲۱ در رتبه آخر قرار گرفته است. در بعد از تشکیل دهیاری، روستای آرنجن این بار با امتیاز ۰/۹۸۶ در رتبه اول و روستای تجربه با امتیاز ۰/۰۹۱ در رتبه آخر قرار گرفته است. به منظور سطح بندی دهیاری های دارای سطح عملکرد، روستاهای مورد بررسی با توجه به امتیاز توسعه عملکردی که کسب نموده بودند در سه گروه همگن دارای عملکرد مطلوب، نیمه مطلوب و نامطلوب دسته بندی شدند. از نظر سطح عملکرد توسعه در قبل از تشکیل دهیاری، روستاهای آزران، آرنجن، ازوار، ویدوج و ویدوجا در گروه روستاهای دارای عملکرد مطلوب، روستای پنداس و وورکان نیمه مطلوب و روستای تجربه دارای عملکرد نامطلوب بوده اند اما در بعد از تشکیل دهیاری ها، روستاهای آزران، ازوار، پنداس، ویدوج و ویدوجا عملکرد مطلوب، روستای آرنجن عملکرد نیمه مطلوب و دو روستای تجربه و وورکان دارای عملکرد نامطلوب می باشند. در کل عملکرد

دهیاری ها در روستای پنداس مطلوب و در دو روستای آرنجن و ورکان نامطلوب و در بقیه روستاها بدون تغییر بوده است. اگر بخواهیم عملکرد کلی دهیاری ها را بررسی کنیم می توان چنین بیان کرد که عملکرد دهیاری ها در توسعه پایدار روستاهای دهستان گلاب ناچیز بوده است مشارکت ندادن مردم در برنامه های عمرانی و زیربنایی، نداشتن قدرت اجرایی مناسب دهیاری ها، مشکلات مالی دهیاری ها، نداشتن تخصص لازم دهیاران در زمینه روستا و برنامه ریزی روستایی، نبود نیروی انسانی کافی در دهیاری، همکاری نکردن دیگران و آشنا نبودن روستاییان با وظایف دهیار سبب شده است تا دهیاری عملکرد نسبتا کمی در روستاهای مورد مطالعه داشته باشند. یافته های این پژوهش نتایج تحقیقات دانشورعامری و همکاران (۱۳۹۵) و حیدری ساربان و همکاران (۱۳۹۴) را تایید می کند.

منابع

- ۱- الله پناه، مریم؛ بدری، سیدعلی و دربان آستانه، علی رضا (۱۳۹۴) ارزیابی رضایت مندی روستاییان از خدمات تعاونی دهیاری ها: مطالعه موردی تعاونی دهیاری های استان دهستان دشت سر، فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی، سال ۴، شماره ۱، پیاپی ۱۱، صص ۱۵-۳۵.
- ۲- برقی، حمید و قنبری، یوسف (۱۳۹۶) بررسی مولفه های تاثیر گذار بر عملکرد دهیاران نواحی روستایی شهرستان اصفهان، فصلنامه روستا و توسعه، سال ۲۰، شماره ۱، صص ۱۰۳-۱۲۲.
- ۳- برقی، حمید و محمودصالحی، سمیه (۱۳۹۳) نقش مدیریت نوین روستایی در توسعه پایدار روستایی، مجله راهبرد توسعه، شماره ۴۵، صص ۲۰۵-۲۳۹.
- ۴- پور رمضان، عیسی؛ علینقی پور، مریم و توفیق جو، ابراهیم (۱۳۹۵) ارزیابی عملکرد دهیاری ها از دیدگاه روستاییان با بهره گیری از مدل کانو: مطالعه موردی روستای سیاه اسطخ شهرستان رشت، مجله پژوهش و برنامه ریزی روستایی، سال ۵، شماره ۲، شماره پیاپی ۱۴، صص ۱۳۱-۱۴۶.
- ۵- تقدیسی، احمد؛ سوری، فرشاد؛ صیدایی، اسکندر و کاظمی، زینب (۱۳۹۰) بررسی و تحلیل میزان عملکرد دهیاران در مدیریت روستایی: مطالعه موردی بخش کونانی شهرستان کوهدشت، مجله مدیریت شهری، شماره ۲۸، صص ۱۵۷-۱۷۴.

- ۶- خانی، فضیله و خدادای، پروین (۱۳۹۴) چالش ها و ظرفیت های مدیریت نواحی روستایی ایران با تاکید بر نقش دهیاری ها و الزامات آن برای برنامه ششم توسعه، دهیاری ها ماهنامه آموزشی، پژوهشی و ترویجی، شماره ۴۶، صص ۱۲-۲۱.
- ۷- دانشور عامری، ژیلا؛ شعبانعلی فمی، حسین و شوکتی آmqانی، محمد (۱۳۹۵) تحلیل رضایت مندی روستاییان از عملکرد دهیاران در مدیریت نوین روستایی شهرستان اسکو، پژوهش های جغرافیای انسانی، دوره ۴۸، شماره ۳، صص ۴۹۳-۵۰۶.
- ۸- دربان آستانه، علیرضا؛ قدیری معصوم، مجتبی و هاجری، بهرام (۱۳۹۴) ارزیابی تطبیقی الگوهای تعاونی اشتراکی و نقطه ای ارائه خدمات در مدیریت روستایی شهرستان های ابرکوه و لامرد، فصلنامه تعاون و کشاورزی، سال ۴، شماره ۱۴، صص ۱۴۵-۱۷۴.
- ۹- رحمانی فضلی، عبدالرضا؛ صادقی، مظفر و علیپوریان، جهانبخش (۱۳۹۳) بنیان های نظری حکمروایی خوب در فرایند مدیریت روستایی نوین، مجله مدیریت شهری، شماره ۳۷، صص ۴۳-۵۴.
- ۱۰- رحمانی فضلی، عبدالرضا؛ منشی زاده، رحمت الله؛ رحمانی، بیژن و علیپوریان، جهانبخش (۱۳۹۶) مجله پژوهش و برنامه ریزی روستایی، سال ۶، شماره ۱، شماره پیاپی ۱۷، صص ۱۳۳-۱۵۲.
- ۱۱- ریاحی، وحید؛ عزیزپور، فرهاد و نوری، آذر (۱۳۹۵) تحلیل سطح پایداری محیطی سکونتگاه های روستایی در شهرستان خرمدره، فصلنامه راهبردهای توسعه روستایی، جلد ۳، شماره ۲، صص ۱۷۳-۱۵۳.
- ۱۲- شاهرخی ساردو، صالح؛ کلانتری، خلیل و حسین پور، بهروز (۱۳۹۵) اولویت بندی دهیاری های بخش مرکزی شهرستان جیرفت بر مبنای معیارهای توسعه روستایی، فصلنامه روستا و توسعه، سال ۱۹، شماره ۴، صص ۹۳-۱۲۰.
- ۱۳- شمس الدینی، علی (۱۳۹۵) تحلیل عملکرد اقتصادی- اجتماعی دهیاری فهلیان شهرستان ممسنی از منظر روستائیان، فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی، سال ۵، شماره ۱، پیاپی ۱۵، صص ۲۱۰-۲۲۰.
- ۱۴- صادقی چم چنگی، سلیمان؛ تقدیسی، احمد و صیدایی، سید اسکندر (۱۳۹۵) تاثیر تنوع اقتصادی بر پایداری نواحی روستایی: مطالعه موردی نواحی روستایی شهرستان شهرکرد، مجله پژوهش و برنامه ریزی روستایی، سال ۵، شماره ۳، پیاپی ۱۵، صص ۳۷-۲۵.
- ۱۵- علوی، سید علی، پور طاهری، مهدی و صابری، عبدالمطلب (۱۳۹۶) الزامات توسعه پایدار و ارزیابی توسعه پایدار محله ای مطالعه موردی محله اکباتان منطقه ۵ تهران، مجله پژوهش های جغرافیای انسانی، دوره ۴۹، شماره ۱، صص ۳۴-۱۹.

- ۱۶- قاسمی نرگسی، حسین؛ استعلاجی، علیرضا و فلاح تبار، نصرالله (۱۳۹۶) بررسی میزان رضایت روستاییان از عملکرد مدیران محلی در شهرستان صومعه سرا، فصلنامه علمی و پژوهشی برنامه ریزی منطقه ای، سال ۷، شماره ۲، صص ۲۷۷-۲۸۶.
- ۱۷- کوهستانی، حسن (۱۳۹۵) سنجش رضایتمندی خانوارهای روستایی از عملکرد دهیاری ها و عوامل موثر بر آن در بخش مرکزی شهرستان همدان، نشریه علمی پژوهشی جغرافیا و برنامه ریزی، سال ۲۰، شماره ۵۸، صص ۲۲۱-۲۳۵.
- ۱۸- لطفی، حیدر؛ صالحیان بادی، سعید و قاسمی بادی، حمیدرضا (۱۳۹۵) تحلیل عملکرد دهیاری ها در فرایند توسعه اقتصادی سکونتگاه های روستایی: مطالعه موردی بخش بادرود شهرستان نطنز، فصلنامه برنامه ریزی منطقه ای، سال ۶، شماره پیاپی ۲۲، صص ۱۶۵-۱۷۶.
- ۱۹- لطفه، ناهید؛ جهانی، مهدی و جعفری، وحید (۱۳۹۵) عوامل اقتصادی موثر بر ناپایداری سکونتگاه های روستایی: مطالعه موردی روستاهای شهرستان دماوند، فصلنامه روستا و توسعه، سال ۱۹، شماره ۱، صص ۱۶۱-۱۳۱.
- ۲۰- مرکز آمار ایران، (۱۳۹۵)، سرشماری عمومی نفوس و مسکن.
- ۲۱- هاشمی، سید سعید؛ مطیعی لنگرودی، سید حسن؛ قدیری معصوم، مجتبی و مقیمی، سید محمد (۱۳۹۰) تبیین نقش دهیاری ها و شوراهای اسلامی در توسعه کارآفرینی روستایی: مطالعه موردی بهاباد استان یزد، پژوهش های روستایی، سال ۲، شماره ۱، صص ۹۳-۱۱۴.
- ۲۲- هدایتی مقدم، زهرا؛ صیدایی، سیداسکندر و نوری، سیدهدایت الله (۱۳۹۴) سنجش میزان پایداری نواحی روستایی با استفاده از تکنیک های تصمیم گیری چند شاخصه: مطالعه موردی روستاهای شهرستان فلاورجان، مجله جغرافیا و توسعه ناحیه ای، سال ۱۳، شماره ۱، پیاپی ۲۴، صص ۱۱۲-۹۱.
- ۲۳- Atkociuniene, Vilma, (۲۰۱۴), the Innovative management Principles development, European Scientific Journal, edition vol. ۱۰, No. ۷, ۱۰۰-۱۱۷.
- ۲۴- Douglas, Arnold and Carnes, Nicholas, (۲۰۱۲). Holding mayors accountable: network s executives from Koch to Bloomberg. American Journal of Political Science, pp. ۱-۱۵.
- ۲۵- Dvořáková, L and Zborková, J. (۲۰۱۴), Integration of Sustainable Development at

- ۲۶- Enterprise Level, Procedia Engineering, Volume ۶۹, pp ۶۸۶-۶۹۵.
- ۲۷- Guang, C. and Stephan, J. (۲۰۱۱), Population change and its driving factors in rural, suburban, and urban areas of Wisconsin, USA, ۱۹۷۰-۲۰۰۰. International Journal of Population Research, Volume. Article ID ۸۵۶۵۳۴, pp ۱-۱۴.
- ۲۸- High, C. and G. Nemes (۲۰۰۷). Social learning in LEADER: Exogenous, endogenous and hybrid evaluation in rural development. Sociologia Ruralis ۴۷(۲): ۱۰۳-۱۱۹.
- ۲۹- Ibrahim, M. S. (۲۰۱۰). Performance Evaluation of Regional Rural Banks in India. International Business Research ۳(۴): ۲۰۳-۲۱۵.
- ۳۰- Rashidpour, L., Hosseini, S. J. F., & Mirdamadi, S. M. (۲۰۱۱). Local community based management as a good governance approach to rural poverty reduction and sustainable development in Iran. International Symposium on Poverty Alleviation Strategies, ۱۰(۲), ۱۷۴-۱۷۹.
- ۳۱- Shaian, H., Hosain Zade, S.R & Khosrobeigi, R. (۲۰۱۱). Assess the sustainability of rural development, Case Study: city Komijan, Geography and Development, No ۲۴, pp ۱۰۱-۱۲۰.
- ۳۲- Poortaheri, M., Sojasi Ghidari, H & Sadeghloo, T (۲۰۱۰). Assess and prioritize social
- ۳۳- stability in rural areas, using the technique ranked by similarity to ideal solution fuzzy, case study outskirts of the central city district Khodabande, Rural research, vol ۱, no ۱, pp ۱-۳۲.
- ۳۴- Walker, Daniel H. (۲۰۱۰). Decision support, learning and rural resource management, Agriculture System, ۷۳: ۱۱۳-۱۲۷.
- ۳۵- Winograd, M. (۲۰۱۰). Sustainable Development Indicators for Decision Making: Concepts, Methods, Definition and, International Centre for Tropical Agriculture (CIAT), Cali, Colombia.

***Evaluation of role play in the process of sustainable rural development
(case study: Golab rural district, Kashan)***

Abstract

Dehayari are the institutions that have been introduced in the field of rural management in the past few years in order to manage rural affairs. The purpose of this study was to investigate the performance of farmers in sustainable rural development in economic, agricultural, social, and physical-environmental fields. The present research is descriptive-analytic in terms of its purpose and in terms of its method. The statistical population of the study consists of all the heads of rural households in the city (۷۹۲۷ people) and their respective experts. The sample size was ۳۰۴ questionnaires. Using random sampling method, ۳۰۴ questionnaires were randomly selected from sample size experts (۳۰ personal questionnaires) Been completed. To analyze the data, one-sample t-test and fuzzy tops are used, and the weight of different indexes is obtained using fuzzy hierarchical analysis. The results of the findings according to the paired t-test show that, in terms of normal people, the performance of dachshunds in all three social, physical, environmental and agricultural indicators is positive and significant, which is the most positive performance of dehayirs in the social index. Also, the results of the findings according to the fuzzy Topsis technique show that before the formation of the Golab District, the village of Widojj with the score of ۰,۸۵۵ in the first rank and the village of Tajra with the score of ۰,۲۲۱ in the last rank is among the eight villages of Golab village. In the aftermath of the formation, the village of Aranjn ranked first with a score of ۰,۹۸۶ and a village with a score of ۰,۰۹۱.

Keywords: Rural Development, sustainable development, rural management, Kashan county.